Ч. 266. Середа 27 падолиста (10 грудня) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Чехи і Німцї.)

Галицкий сойм не буде сего року скликаний на звичайну тридневну сесию. Двомісячна буджетова провізория буде установлена цїсарским розпорядженєм, а сойм має бути скликаний на день 12 січня і буде радити до 24 лютого. — П. Міністер зелїзниць поручив всім дирекциям державних зелїзниць, аби як найскорше розписали оферти на роботи в роцї 1903, та аби при розділюваню замовлень увзглядннювали рівномірно всї промислові заведеня. Окрім того п. міністер поручив дирекциям впливати на підприємців будови державних зелїзниць, аби замови робили виключно у краєвих фірм. — В суботу відбуло ся засїданє палати панів. На порядку дневнім був принятий палатою послів закон о терміновій торговли збіжем. Палата панів не згодила ся на ухвалений в палатї послів додаток до §. 12 закона. Супротив того цїлий проєкт третий раз верне до палати послів. — Дирекция північної зелїзницї заявила, що не може відновити зниженої тарифи для перевозу дерева з Галичини і Буковини, з огляду на теперішне положенє підприємства. — Відповідаючи на інтерпеляцию Кошута угорский президент міністер заявив, що хоч зворот в Німеччинї в митовій справі наступив скорше, як всї гадали, то Угорщина не є неприготована. Показує ся тілько потреба як найскоршого заключеня угоди з Австриєю. Однак торговельний договор з Німеччиною може бути заключений навіть без митової унії з Австриєю.

По оповіщеню комунікату Німців, прийшла черга на Чехів, і о скілько можна висновати з їх голосів, еляборат нїмецкий доведе до рішаючих конференций обох сторін. Так зараз в суботу зійшла ся парляментарна комісия ческого клюбу на нараду разом з ческими феодалами, а результат тих нарад оповіщено в слїдуючім комунікатї. Репрезентанти консервативної посілости і Молодочехів обрадували над пропозициями нїмецких послів з Чехії та рішили зі свого боку предложити позитивні проєкти до нарад над ческо-нїмецкою угодою. — Поміж послами ческими мають ще значний голос, особливо на ситуацию в самім краю, посли т. зв. аґрарного ческого сторонництва. Ті посли згодили ся рівнож на повисшу заяву, застерегли собі однак свій окремий голос що до нїмецкого еляборату. О годинї 9 того-ж дня вечером зійшли ся ческі аґрарцї з трема ческими национальними социялїстами партиї Кльофача, і по нарадї видали від себе такий комунікат: Посли обох сторонництв осьвідчають, що не возьмуть участи в нарадах над предложенями нїмецких партий в цїли уреґульованя міжнародних відносин в ческім королївстві. Осьвідчаємо дальше, що разом з иншими репрезентантами ческого народу виготовимо свій меморіял в справі ческих национальних постулятів. — Що до замітів, які Чехи вже тепер підносять против угодового проєкту Німців, то головний заміт є той, що Нїмцї обмежують уреґульованє национального спору на саму Чехію, між тим коли Чехи бажали би угодою обняти всї краї корони сьв. Вячеслава, отже також Мораву і Шлезк. Найяркійше підносять сей заміт праскі Narodni Listy, називаючи поступок Нїмців краєвим сепаратизмом і несправедливостию, хоч і ті заявляють, що Чехи, все льояльні, возьмуть і тим разом участь в конференциї. — Так стоїть справа у Чехів, та за те у Нїмців підносять ся голоси против задалеко посуненої капітуляциї нїмецких послів перед домаганями Чехів. Alldeutsche Corresp. доносить, що Всенїмцї скличуть в найблизшім часї ряд віч в цїлій Чехії а поступованє инших нїмецких партий є прямо зрадою, коли самі Нїмцї в своїм еляборатї раз на все усунули з дневного порядку справу нїмецкої державної мови. То труслива капітуляция а нїмецкий нарід за-

ДЕЗЕРТИР.

(З француского — Ремі Сен-Моріса.)

(Конець).

Де Фатін, ранений в руку, вказує заєдно шаблею і взиває оставших при житю:

— До лиха! Сартейцї.... Не завертати!

Ті, що вагали ся, бачили Венямина Ґаже, як біг без впину гнучким і правильним кроком, поки не дістав ся до горбка. Примір їх порива. Всї разом кидають ся з розпукою. Баварцї, закриті ялївцем, ще стріляють, ще боронять ся, але вже за пізно! Венямин Ґаже вбиває свій баґнет в тїло величезного, рудобородого фельдвебля, котрого хибила куля. Неприятель почуває свою загибіль і піддає ся.

Побіда! Венямин віддихає повною грудию. Єго ніздря розширяють ся на запах пороху і крови. Помічає Тому Лєнена з розторощеною щокою, з виверненими очима. Капелян, о. Франґель, сам також ранений в руку, удїляє швидко ковалеви розгрішеня і спішить до инших, що конають.

Що значить той голос трубки далеко?.... Де Фатін слухає і прикусує губи.... Морщить чоло. Відворот! Трублять на відворот!...

Французи, хоч тут побідили, не мали щастя на цїлій боевій лінії. Вояки вдивляють ся в лиця своїх офіцирів.... Нема сумніву.... Треба буде опустити здобуту позицию.

Венямин Ґаже отирає дві великі сльози, котрі сплили мимо єго волї.

Вертаючи через те саме болотнисте поле, яке так різко здобули перед хвилею, чує, що давить его в плечі торністра. Ледви воліче ноги за собою. Здає ся єму, що двигає під підошвами всьо олово, котре досягло єго товаришів з Торс.

Бажансї!.... Осьмого грудня!.... Нїмцї вдруге занимають Орлеан. Армія надльоарска завертаєсь, завертаєсь заєдно.... Студено. Ох, як страшно студено!

Задні сторожі переняли ролї передних сторожий. Они то здержують напір ворогів. 102-ий полк піхоти завертаєсь так само, як инші, але на найдальшім задї.

За хоробрість в Льоанї Венямина Ґаже іменовано капралем. Написав про се батькови. Старий Ґаже дає єму листовно таку саму відповідь, як в хвили пращаня: „Не упадай!.... Борись за двох"....

І йшов, йшов без ремствованя, мимо тортур, які справляли єму скорчені від води та морозу черевики. Торністра тяжша, бо пакує ся в неї бараняну шкіру, що служить до завиваня в ночи. Най там! Батько мовить: „Борись за двох!" Не вільно завертати. В торністрі Венямин несе патик з лїщини, на котрім, як пекарі по кождім доставленім хлїбі, робить карби по кождім поцїленім Прусаку. А Венямин Ґаже стріляє знаменито. Як би всї охотники надльоарскої армії мали той дар стріляня, можна би, бавлячись, перебути дорогу з Парижа до Берлина.

— Однакож завертатись так від рана до вечера, від вечера до рана, чи се задача вояка? — питає себе Венямин.

Полководцї мають мабуть рацию.... Капітан де Фатін поясняє своїм людям, що сей відворот улегчує приготованя дальше, в глубинї краю до великої побіди, котра уратує всьо. Де Фатін певно говорить правду.

Швадрона карабінерів ґвардиї — кавалєристів шість стіп високих — получила ся з армією. В своїх великих червоних плащах, пригадують старі цїсарскі полки під Сольферіно і Альмою Се вояки обуті з війною. Однак, бачить ся, уникають битви. Прилучили ся до відвороту. Чи резервують свої сили на будуче? Чи гадають, що всї зусиля вже злишні?

Опускаючи Бажансї із задною сторожею під кулями неприятеля, Венямин Ґаже побачив в рові трупа. Був се швець Лука Оберто. Живіт мав розпорений картачем, а жовтими як віск руками придержував вилазячі з него внутренности.

Щоби пімстити Обертота, Венямин силкував ся того дня, щоби єго вистріли були ще цїльнїйші, чим звичайно і на вечір зазначив сорок сему черту на своїм патику з лїщини.

Монтоар! Опорожнювано по черзї Бажансї, Маршено, Вандом. За кождим разом зводжено бій. Але нічо з того всего не пригадувало Льоанї, Льоанї, де так мало хибувало до цїлковитої побіди.

Мороз.... Сніг.... То вже не армія у відвороті, то сутолока опирів, що утїкають перед ростучими на їх дорозї перешкодами.

продано Чехам. — Всенїмцї, як видко з того, ладять ся отже до визисканя нїмецкої „уступчивости“ для своїх цїлий і се є поки що перше грізне memento, котре каже догадувати ся, що помимо справжньої льояльности нїмецких пропозиций, до залагоди ческо-нїмецкого спору дорогою угоди таки не прийде.

Новинки.

Львів дня 9-го грудня 1902

— **З львівскої аепархії.** Почетним совітником Митроп. Консисториї з крил. відзнаками іменований о. Йосиф Красицкий з Дернова, котрий зрік ся парохії і перейшов в пенсию. — Завідателем Дернова поставлений о. Ілия Андрущишин, бувший сотрудник. — Сотрудництва одержали оо.: Антін Котецкий при церкві сьв. Варвари у Відни і новопоставлені пресвитери Лев Костюк в Мшанци, тернопільского деканата, Володислав Коломиєць в Ілавчи, Володимир Давидяк в Мизуни. — Канонїчну інституцию одержили: о. Теофіль Луцик на Кошляки, а о. Теодор Пиндус на Зелену, скалатского деканата. — До рускої колеґії в Римі приняті: 1. Іванець Йосиф, 2. Ковалів Стефан, 3. Курчаба Петро, 4. Онуферко Антін. — Відпустку до станиславівскої епархії дістав Володимир Куницький, окінчений богослов. — Кандидати до рукополаганя мають зголосити ся до дня 9 н. ст. грудня в Митрополичій Консисториї.

— **З львівского унїверситету.** Торжественний акт імагрикуляциї в сїм півроцї відбуде ся в днях 15 і 16 с. м., се є в понедїлок і второк в такім порядку: Студентів богословія дня 15 о 9 год. рано; студентів права з початковими буквами *А* до *Л* (включно) дня 15 о 4 годинї пополудни; студентів права з початковими буквами *М* до *З* дня 16 о 9 год. рано; студентів медицини і фільософії дня 16 о 4 год. пополудни.

— **Двацятьмілїонова позичка.** Наслїдком закона з 18 вересня 1901 р. о загальній реґуляциї рік і будові сплавних каналів, предприняті будуть в краю вступні роботи на широку скалю, тому і краєві видатки на тоту цїль, що виносили до тепер по 900.000 кор. річно, підскочать на яких 2,400.000 кор. Позаяк Галичина не в силї покрити тих видатків, тому видїл краєвий ухвалив затягнути позичку в квотї 20 мілїонів, платну в 20 річних ратах почавши від 1904 до 1923 р. по однім мілїонї, а зворотну в 40 ратах від 1924 до 1963 року.

— **Аптикарский страйк.** В недїлю о 12 год. в полудне розпочав ся в аптиках цїлої Галичини страйк маґістрів фармациї і аптикарских помічників. Причиною страйку було те, що властителї аптик не пристали на жадане підвисшене платнї фармацевтам. Послїдні пересправи обох сторін відбули ся в суботу вечером в намістництві під проводом протомедика дра Меруновича, але не довели до згоди.

— **Краєвий союз кредитовий** відносить ся з просьбою до всїх інтересованих, що хотїли би набути землю, щоби єму донесли: кілько намірють набути ґрунту, кілько орного поля, кілько пасовиска, а кілько лїса, за яку цїну, який капітал можуть зараз зложити, а яку би евентуально хотїли засягнути позичку на намірене купно. Інтересовані, що мають до позбутя маєтности більші або менші, зволять подавати: кілько морґів поля числить посїлість, кілько орного поля і якої кляси, кілько пасовиска, кілько лїса, кілько жадають та які довги є до сплати і на яких условинах. Усї предложеня належить зголошувати на адресу „Краєвого Союза Кредитового“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10, І. пов.

— **Оріґінального обманьства** допустив ся сими днями в Будапештї невислїджений доси мантїй, продавши одному з тамошних підприємцїв будівництва мідяннї плити, котрими покрита одна палата при Керепескій улици, що зовсїм не була его власностию. Той мантїй прийшов був перед кількома днями до дверника тої палати і давши єму 10 корон, попросив его, що він позволив єму вийти на дах палати з будівничим, бо він хоче такими самими плитами покрити свою палату і хотїв би їх оглянути. Мантїй був дуже елеґантно убраний і подобав на великого пана, отже дверник не мав нїчого против того і позволив. На другий день явив ся той сам панок вже з будівничим, а дверник отворив зараз двері від пода і пустив їх на дах. Будівничий був переконаний, що то властитель палати і хоче новою бляхою покрити еї, отже добив торгу і заплатив єму готівкою 3000 корон. Аж коли на другий день прийшов здоймати бляху з даху, викрило ся обманьство, але хитрий мантїй пропав тимчасом без слїду.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Чого нашим людем потреба. Чого? У відповіди на то можна би писати зараз і цїлу книгу а ми хочемо лиш кілька слів сказати і звернути увагу на то, чого треба нашим людем, так сказати би, до їх вдачі; чого потреба їм, щоби они самі в себе і без нїчиєї помочи давали собі раду. Спитаймо длятого насамперед: до чого спосібні наші люди, так загально взявши? Кождий признасть нам, що у відповіди на се питанє можна лиш сказати: до роботи в господарстві та до всякої простої а тяжкої роботи. До торговлї, ремісла і промислу наші люди вже не так спосібні, хоч нїхто не заперечить, що не брак у них даровитости і до сего. Але часи і обставини так зробили, що наші люди мимо своєї даровитости стались неспосібними до тих галузий людскої роботи, котрі в нинїшних часах, коли землї стало мало, дають найбільше способів до житя. У нас занадто затратила ся потрібна звязь межи містом а селом, наші села, або скорше сказати би, наші міста відчужили ся від сїл. А звістно, що люди на селї, хлїбороби, що займають ся лиш тяжкою роботою, бувають і повільні і мало енерґічні, їм брак сьмілости і відваги та й тої зручности у всїм, якої набирає чоловік в містї. А нинї біда змушує селянина переносити ся до міста; він іде туди, але чого? Або на службу, або наймає ся до тяжкої роботи і знов бідує так само як бідував. А чому? Тому, бо єму брак того всего, чого потреба в містї. Нашим людем потреба длятого, поминувши вже науку і просьвіту, ще й сьмілости та відваги, духа підприємчивости і зручности до всїлякої роботи. Старшим людем трудно вже того всего приучити ся, але молодих можна і потреба до того нагинати. На то нехай памятають не лиш родичі, але й всї ті, котрих судьба поставила висше і дала їм можність правити долею своїх ближнїх і земляків.

— Компост в малім господарстві. (II). Слова „компост“ уживають всюди і означають ним такий навіз, що зроблений із всїлякої мішанини, „зложений“ із всїлякого

— Будь завзятим, борись за двох — повторяє в своїх листах батько Ґаже. І Венямин є завзятий; не дає ся заєдно за двох. Та всьо має конець... І який буде успіх его завзятости? Чи полководцї мають дїйсно яку думку? Почуваєсь цїлком вичерпаним.... Єго ноги становлять одну рану.... Ремені від торнїстри покалїчили єму рамена.... Зі всїх мязів, побуджуваних доси силою волї, якби мала кров леда хвилю виступити.

Зима і знеохоченє роблять більше жертв, як куля.

Та й доки будуть так іти? Ох, страшна війна!.... Торжественні слова проклямациї чи не були лише злочинним обманьством?

Однак одної ночи Венямин Ґаже спіймав із своїм віддїлом під Ляверден мекленбурску патрулю. За се хоробре дїло капраля Ґаже посунено до ранґи сержанта і полковник Ферреіца сказав єму в присутности віддїлу:

— Такий з тебе хоробрий вояк, яким був твій батько.

Сїчень.... 102 полк піхоти розложив ся табором з бриґадою під Паріне л'Евек. Ті, що мріли о відобраню Парижа, будуть мусїли вдоволити ся обороною Леман.

Боротьба ведесь на гористім теренї, двайцять кільометрів від Тоне. Околиця пригадує ту, де зріс син гаєвого. Однак обильний сніг надає їй більше таємний, більше дикий характер, чим минувшої зими.

Сержант Ґаже обіймає одного вечера команду важної варти. „Судьба бриґади зависить від тебе“, говорить єму капітан Фатін, вибираючи місце на варту. „Не спускай з ока стежок, неприятель може спробувати вдерти ся через ті узгіря“.

— Добре, капітане! — відповів спокійно сержант Ґаже.

Щоби укрити варту на краю лїса, вояки розіпняли своє шатро в корчах, що угинали ся під грубою верствою снїгу.

Майже всї вояки походили з полудня і були слабо видержливі на холод.

Сержант вибрав на варту двох Авіньонцїв, що дзвонили зубами. Уставив їх о пятьдесять метрів з переду на заглубленій дорозї, віддїленій від лїса просторою лукою, що була тепер вкрита іскристим снїгом.

Коли Венямин вернув до шатра, застав инших, як випорожняли флящини з горівки. По послїднім лику тулять рамя коло рамени, під охороною галузий, на пів вже пянї.

Перед шатром тлїє недогарок під попелом. Сержант Ґаже усів коло сего огнища. Розуває ся, стогнучи з болю. Ох, якіж то страшні тортури справляють єму покалїчені, відморожені ноги!

Скидає торнїстру і плаче....

Ніч ясна. Місяць сьвітить на чистім небі без зьвізд. На снїгу пересувають ся тїни вязів, лишених листя, тут і там блестять дрібненькі кристалики. Ніякого відгомону, окрім притихаючого хропіня під шатром.

Венямин Ґаже положив свої пяти на димлячім попелї; не чує зовсім попареня. Думає про матїр, батька.... За часів батька Ґаже було добре воювати.... бо не войовано принайменше на відворот. Думає про Марию Лекіє, котра спить в сїй хвили за своєю котарою. Пять тижнїв вже не писав до Мариї.... І по що мав писати?... Чи побачить ще коли Марию Лекіє?

Від півночи люди перестали хропіти. Венямин Ґаже плаче. Сльози замерзають єму на лицях. Наскрізь перезяб, небавом стане лиш цупкою колодою, без житя. Помимо се натягає знов черевики. Час змінити варту.

Здавало ся, що бачить якісь постати, що ворушать ся на дорозї.... Щось якби чиїсь тїни кружають і гонять по снїгу.

— Тьмить ся тобі в очах, сержанте Ґаже....

Схиляє ся над одним із сплячих, тручає его в рамя....

— Сібербієль! Сібербієль!...

Сібербієль не відповідає.

— Треба змінити варту.... Курсґуль...

Курсґуль не відповідає.

Запалює сїрник, вдивляє ся в лиця, підносить здеревілі рамена. Вояки замерзли.... не жиють. Давить его в горлї з перераженя, щоки затинають ся. Про одно лиш памятає.

— Мої варти!... Що дїє ся з моїми вартами?...

Шпотаючись від завороту голови, спускає ся стежкою по зледоватїлім снїгу до заглубленої дороги....

Спокій.... Тишина.... Може ще смерть!...

Під сосною дві торнїстри, два карабіни.... Деж люди? Видко слїди людских стіп на снїгу в напрямі дерева.

Варти здезертирували....

Яркий блеск осліплює его!... Якийсь голос кричить єму до уха:

— Утїкай!...

Хто кричав?... Слухає і доходить до него відгомон далекого хрупаня леду під ногами, підчас коли довкола него, на білій земли, тїни тополь і ясенів видовжують ся, видовжують і ворушать ся без вітру.

— Утїкай!... — повтаряє внутрішний голос, голос тревоги.

Кидає карабін.... Біжить.... Біжить і кров в нім відживає.... Біжить і не болять вже его ноги.... Куди змагає?...

— Хто иде?... Стій!

материялу („компост“ значить тілько що „зложений“). Материялу на компост знайде у себе подостатком кождий господар, скоро лиш любить порядок і чистоту дома, в поли і городі та зважає на то, щоби нічо не змарнувало ся і щоби кожду дрібничку з'ужиткувати. Крім каміня і черепів можна ужити на компост всего, навіть старого, непотрібного зеліза. Отже на компост придатний такий материял: 1) Всїлякі відпадки з кухнї, як н. пр. лупина, качани і т. п. о скілько они придатні на пашу, жили з мяса і кістки та внутренности з дробу і других зьвірят, котрі патрошить ся; помиї, о скілько непридатні на пійло, і милинє з праня. — 2) Попіл і саджа. Се два дуже важні материяли, котрих ніякий господар не повинен марнувати. — 3) Роги, ратицї, неужиточне пірє і пищики, що відпадають при скубаню піря; шерсть і щетина, що відпадає при чищеню сирих шкір. — 4) Кров, яка відходить при різаню зьвірят; всїляка більша і менша падлина, о скілько зьвірята не згинули не яку заразу. Сей материял треба посипати верствою потовченого негашеного вапна і коли завеликий, посїчи перед тим на кусні. — 5) Маєві хрущі та усиниці, котрі треба також посипати вапном. — 6) Трина з сїна; полова; мякини з проса при опиханю; лупинка з гречки при робленю круп; лушпина з гороху і фасоль; качани з кукурудзи; гороховинє і бобовинє, але порізане; корінцї з тютюну і потеруха, яка лишає ся при складаню тютюну. — 7) Всїлякого рода буряни н. пр. при поленю в городї, бараболинє і стерня, листє з садів, трачинє і дрібні тріски.—8) Порох з улиць, болото з ровів, намул з потоків і ставів, тинк зі старих будинків і ру[illegible]ище по завалених домах, пісок і земля. — 9) Замулене сїно, котрого не можна ужити до нїчого і мерва. — 10) Гній з під свиний і курячки з курників та гноївка. — Отсе материял; з котрого знайде ся без сумніву дуже богато в кождім господарстві, а не одного можна легко навіть і без гроший роздобути навіть і в недалекім сусїдстві. Головна річ лиш в тім, щоби господар мав охоту робити компост і знав, як єго зробити.

Лїтература господарска.

— Wiśniewski Seweryn, Hodowla królików, Kraków 1902. Стор. 8, з 3 ілюстрациями. Цїна 20 сотиків.

— Pressel W. Die Fischzucht im Kleinbetrieb. Aus der Praxis für die Praxis. Stuttgart 1902. Стор. 67. Цїна 1 К 20 с.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— В послїдних днях наспіли вісти з ріжних сторін нашої держави о великій студени і так сильних морозах, що озимина именно жито від них вже значно утерпіло. Найбільше утерпіли засіви в кількох північних комітатах Угорщини та й в деяких сторонах північної Чехії. Але то не дуже вплинуло некористно на торговлю збіжеву. Цїна пшеницї в порівнаню з минувшим тиждним трохи упала, але то в наслїдок торгів сьвітових. Попит єсть за малий, а то длятого, що з Арґентини наспіла вість о дуже добрім жниві, що зрівноважило вість о застановленю довозу збіжа з Росиї в наслїдок того, що азовске море замерзло. У Відни дня 6 с. м. пшениця банатка платила ся по 8·40 до 8·70 К за 78 до 81 кільо. Жито платило ся о 5 сотиків дорожше, а овес австрийский о 5 до 10 сот. дешевше як минувшого тиждня.

В Чернівцях платила ся дня 6 с. м. пшениця 7·95 до 8·10; жито 6·60 до 6·70; ячмінь пашний 0·— до 0·—; ячмінь броварний 5·50 до 6·50; овес селяньский 0·— до 0·—, двірский 5·70 до 5·80; кукурудза готова 6·50 до 6·60; фасоля 7·25 до 7·50; горох 7·— до 8·—

— Ц. к. Рада шкільна краєва припоручила до шкільних бібліотек окружних і бібліотек сїльских шкіл для ужитку учителїв книжку під заголовком: „Hodowla królików“ Wład. K. D. Falkowskiego.

— Термінову торговлю збіжем постановила знести віденьска палата біржева з днем 1 мая 1903 без взгляду на то, чи новий закон до того часу увійде в житє чи нї. З днем 1-го мая перестане біржа також нотувати курси віденьскої біржи збіжевої.

Телеграми.

Відень 9 грудня. Вчера відбув ся тут поєдинок між провідником зальцбурских Всенїмців, адвокатом Едльом а редактором Salzb. Tagblatt-у Фрайзінґером. Фрайзінґер ранений.

Петербург 5 грудня. З нагоди 25-лїтної річницї здобутя Плевни видав цар дневний приказ до армії і фльоти.

Атени 9 грудня. Король іменував новий кабінет під проводом Делїаніса.

Берлин 9 грудня. Вчера доручено републицї Венецуелї в Америцї ульсіматум Німеччини і Анґлії.

Надіслане.

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

1. Книга довжників . . .	аркуш	по	10 сот.
2. Замкненя місячні 2 штуки . .	„		5 „
3. Інвентар довжників .	аркуш	„	5 „
4. „ вкладників .	„	„	5 „
5. „ уділів	„	„	5 „
6. Книга головна	„	„	10 „
7. „ ліквідацийна .	„	„	10 „
8. „ вкладок щадничих .	„	„	10 „
9. „ уділів членьских	„	„	10 „
10. Реєстр членів	„	„	10 „
11. Зголошеня о позичку	штука	по	2 „
12. Виказ умореня позички	„	„	2 „
12. Асиґнати касові	„	„	1 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

На приказ, станув у військовій поставі. Дві руки ловлять єго брутально за рамена. Командант патрулї глядає при сьвітлї місяця числа на ковнїри, потім бурмотить:

— І то сержант 102-го полку утікає з варти.

— Не маєш нїчого на свою оборону? — питає предводитель военного суду, по внесеню прокуратора і кількох словах оборонця.

— Нїчого, команданте!...

Судиї сидять за простим столом, осьвіченим сьвічками, застромленими в шийки бутельок. Що ночи, перед сходом сонця, збирають ся так для полагодженя справ в дуже короткій дорозї. Невмолимий кодекс диктує їм приговори. Однак тим разом вагаєть ся. Два закаптурені офіцири стояли в розї комнати і прислухували ся розправі. Капітан де Фатін вертав случайно по півночи, коли патруля вела сержанта Ґаже. Після першої хвилї здивованя і переpаженя, пішов до полковника Ферреіци. Один і другий мабуть шепнули якесь слївце до судиїв. Предводитель не велїв ще виводити обжалуваного. Хоче поставити ще одно питанє. Єго голос стає лагідним:

— Сержанте Ґаже, твоя минувшина бездоганна. В двох денних приказах тебе відзначено. Про твою несчасть всї довідають ся. Слухай добре і застанови ся, заким відповідатимеш. Чи побачивши своїх людий замерзлих, утікаючі варти, не мав ти наміру зажадати з табору помочи? Можна прецінь заблудити в ночи, коли всьо снїги покрите... Ти втеряв голову... Біг без памяти...

— Нї, команданте, я зовсїм не біг до табору...

— Сержанте Ґаже, твій батько відбув кампанію в Африцї, хоробрий старець... Любиш дуже свого батька... Коли сторожить ся в самотинї, приходять часом дивні думки. Чи не привидїло ся тобі, що батько, мати хорі, кличуть тебе?... Ти хотїв побачити батька... Ти був би за два днї повернув...

— Нї, команданте, я не біг домів.

Справи годі було довше зволїкати.

— Ти умисне покинув варту?

— Так, команданте, я біг з гадкою про утечу.

— Добре... Адютанте, нехай виведуть обжалуваного.

Судиї нараджували ся тихо. Обжалуваний признав ся до вини цїлковито; видав сам на себе приговор.

Свитає. Венямин Ґаже згорблений, засапаний, в мундурі без ґальонів, ступає, шпотаючись, з екзекуцийним відділом. Ведуть єго за село, до високого муру без вікон.

Смерть не лякає єго нинї більше як вчера... Противно, буде для него спасенєм... Всьо єму одно, чи умре від кульки товаришів, чи неприятелїв... Єго вчинок не має оправданя, знає про се і батько Ґаже вмре ся завтра свого сина. Чи судиї зрозуміють, що хотїв сказати? Менше о те, коби скінчило ся! Такий утомлений! То не переминаючий привид спонукав єго утечу... Инших, коли їх недуга прибере характер горячковий, віддають до шпиталю... А єго — розстріляють...

Яка та дорога довга і камениста!... Вє ся коло лїса. Видко, як здалека зарисовує ся чорна сильветка сьвященика. То о. Франлель з 102-го полку.

Відділ стає. Адютант повіряє сьвященикови того, котрому мав уділити послїдної потїхи. Люди відвертають голови.

Венямин Ґаже клякає, сповідає ся побожно. Сьвященик розпинає свій плащ, розпростирає єго поли, як заслону межи тою жертвою а її катами.

— Утїкай! — шепче засудженому.

Бувший сержант дрогнув... Підносить на сьвященика блудні очи, чи починає ся знов нічна змора?

— Утїкай, кажу тобі! — повтаряє сьвященик здавленим голосом.

Венямин потряс головою на знак заперечення.

Сьвященик, бачилось, хотїв поглядом трунути єго до лїса.

— Приказ командантів... Найдеш там в корчах блюзу і сподні.

Один крок вистарчав... Відділ, здаєсь, навіть був в порозуміню з сьвящеником. Син гаєвого клячить неповорушно. Надумує ся, потім питає:

— То правда, отче капеляне, що є добрий Бог, що є друге житє, де стріну ся опять з моїми старими, з Мариєю Леніє?

— Чи носив би я ту одїж, не вірячи в Бога і друге житє?

— Га! Волю вже в такім случаю пійти зараз до доброго Бога... Занадто мене ноги болять....

— Чи вже? — питає адютант.

Зближив ся відділ... Капелян падає на колїна....

— Боже, Пане армії! Прийми се дитя!

. . . .

Ррррaн !!!....

. . . .

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).